Ondervoeding bij ouderen: implementatie van een screeningsinstrument en opvolging in de praktijk

Haio: LODEWIJCKX Rani , KUL
Promotor: SCHOENMAKERS Birgitte , KUL
Praktijkopleider: Kersemans Loes , Teughels Stefan , VLOEMANS Patrick

Context: Er wordt in deze samenleving veel aandacht besteed aan detectie en aanpak van overgewicht, maar niet zozeer aan ondervoeding of malnutritie. Dit laatste is bij ouderen een onderschat en vaak onderbehandeld probleem in de gezondheidszorg. Aan de basis hiervan zien we zowel medische als sociaaleconomische en psychische factoren die bijgevolg voor daling van de levenskwaliteit en op langere termijn zelfs verhoogde mortaliteit kunnen zorgen. Preventie vereist een vroege opsporing van het probleem. Uit onderzoek is gebleken dat er reeds gevalideerde screeningsinstrumenten zoals de MNA-SF bestaan die slechts vijf minuten duren. Toch wordt er niet systematisch gescreend.

Onderzoeksvraag: In dit onderzoek wordt nagegaan wat het verschil in prevalentie van ondervoeding is tussen 70-plussers thuis versus in het woonzorgcentrum.

Methode: We verrichten kwantitatief cross-sectioneel onderzoek waarbij we onafhankelijk van de neurocognitieve status 70-plussers screenen die thuis of in een woonzorgcentrum wonen, een levensverwachting hebben langer dan 6 maanden en geen kunstmatige voeding krijgen. Parameters zoals geslacht, leeftijd, BMI en MNA-SF score worden geanalyseerd met Excel.

Resultaten: In totaal werden er 253 ouderen onderzocht, verspreid over twee woonzorgcentra en 16 huisartsen. De gemiddelde leeftijd was 84,04 jaar (SD = 7,22). Onderzoek toonde een significant verschil (p=0,03) tussen beide groepen op basis van woonsituatie. Thuis had 54,36% (81/149) een normale voedingstoestand, 36,24% (54/149) een risico op ondervoeding en 9,40% (14/149) was ondervoed. In de woonzorgcentra waren de cijfers respectievelijk 42,31% (44/104), 37,50% (39/104) en 20,19% (21/104). Er werd geen lineair verband gevonden tussen leeftijd en MNA-SF scores en slechts een zwak verband tussen gewicht en MNA-SF score. Voedingstoestand toonde mogelijk een verschil op basis van geslacht bij thuiswonende ouderen, maar dit lijkt gecorrigeerd te worden in woonzorgcentra.

Conclusie: De prevalentie van ondervoeding is hoger in woonzorgcentra dan bij thuiswonende ouderen. Mannen zijn thuis gemiddeld beter gevoed, maar verliezen hun voorsprong in het woonzorgcentrum. Na gebruik van de MNA-SF om te screenen naar malnutritie kan het gewicht gebruikt worden voor een makkelijkere opvolging.